

[Victor Gram.]

mandoen selv har ønsket det ændret til fordel for et — alle forhold taget i betragtning — mere hensigtsmæssigt system.

Søværnet udvides i forhold til regeringsforslaget med 6 motortorpedobåde og 1 undervandsbåd og kommer således til at bestå af 8 patruljefagere, 18 motortorpedobåde, 6 undervandsbåde, 8 mineleggere, 12 minestrygere og 9 bevogtningsfartøjer. Ud over Stevnsfortet og Middelgrundsfortet vil Langelandsfortet indtil videre blive holdt i drift.

Flyvevåbnet kommer til at bestå af 3 jagerbombeskadrunner, 3 altvejsjagereskadrunner og 1 rekognosceringseskadrille med i alt 112 maskiner. 4 operative flyvestationer opretholdes plus 1 flyvestation i reserve. Flyvetiden pr. pilot og pilotraten pr. sæde fastsættes til henholdsvis 225 timer og 1,35, hvilke normer chefen for flyvevåbnet efter omstændighederne har fundet forsvarlige.

Det kan diskuteres, om man ved denne fordeling mellem værnene har fundet den rigtige løsning i forhold til vor taktiske og strategiske situation og den våbentekniske udvikling. Den offentlige diskussion herom har jo givet udtryk for stor uenighed. Heller ikke hos centrale militære myndigheder har forsvarsudvalget kunnet hente noget entydigt svar, hvilket med særlig tydelighed fremgår af forsvarsstyrelsens og værnchefernes kommentarer til de i betænkningen anførte styrkemål for de forskellige værn.

Der er imidlertid meget i den våbentekniske og strategiske udvikling, der maner til forsigtighed med investeringer på områder, der er under afvikling. Det er jo ingen hemmelighed, at raketvåbnet allerede nu i andre nationer er begyndt at erstatte flyvevåbnet, og i de nærmeste år vil denne udvikling forstærkes. F. eks. kunne Khrustjev i januar i år i forbindelse med den nye russiske forsvarslov meddele, at det russiske luftvåben næsten fuldstændig erstattes af raketteknikken. Den samme udvikling er jo i gang inden for de førende NATO-lande.

Set ud fra denne udvikling kunne det måske have været rimeligt, om man ved det foreliggende forslag om værnenes orga-

nisering i højere grad havde haft opmærksomheden henvendt på raketvåbnet, end tilfældet er.

Spørgsmålet om, hvorvidt det på nuværende tidspunkt ville være hensigtsmæssigt at konvertere enskadrille jagermaskiner til yderligere en Nike-afdeling, har da også været drøftet i udvalget, der imidlertid, alt taget i betragtning, har fundet det rigtigst at fastsætte flyvevåbnets størrelsesorden til 7 eskadrunner à 16 maskiner, hvilket for øvrigt er en ikke ringe forbedring i forhold til det oprindelige forslag.

Med disse forhold i erindring synes jeg ikke, der kan rettes saglige indvendinger mod den placering, værnene har fået i forhold til hinanden. Det er mit indtryk, at værnenes organisation og størrelse ud fra alt foreliggende er afstemt i forhold til hinanden på en rimelig og fornuftig måde.

Det er allerede i lovforslagets bemærkninger anført, at nedsættelsen af tjenestetiden vil være betinget af, at kvalificerede frivillige tilgår forsvaret i fornødent antal. Udvalget understreger denne forudsætning.

For at nedsætte tjenestetiden til 12 måneder kræves en tilgang af frivillige til hæren på ca. 4 000 og ca. 1 000 til flyvevåbnet. Det er således et betydeligt antal frivillige, der skal antages og uddannes, før tjenestetiden kan nedsættes til 12 måneder. Også for søværnet vil en øget tilgang af frivillige være ønskelig. Udvalget forudsætter imidlertid, at nedsættelsen af tjenestetiden foretages våbenvis, efterhånden som tilstrækkeligt frivilligt mandskab tilvejebringes, og således, at der først gennemføres en almindelig nedsættelse til 14 måneder, inden yderligere reduktion af tjenestetiden foretages.

Adgangen til at gøre frivillig tjeneste skal stå åben såvel for dem, der har aftjent deres værnepligt, som for dem, der ikke har det. Den skal stå åben for tjeneste for kortere tid og for tjeneste for længere tid. For det tilfælde, at tilgangen af frivillige midlertidigt skulle svigte, efter at nedsættelsen af tjenestetiden er gennemført, er man af den opfattelse, at en sådan situation bør imødegås ved en forøgelse af antallet af indkaldte værnepligtige og ikke ved forlængelse af tjenestetiden.

Må jeg herefter nævne 2 områder, på